

Колко е жалко, колко е страшно да видиш майка си убита! Отъ страхъ и тъга азъ трѣперяхъ като отъ трѣска. Азъ викахъ, плачахъ, но мама ме нечуваше — тя бѣше умрѣла. Когато се погледнѣхъ, дрѣхитѣ и лицето ми бѣхъ само кръвъ. Въ това врѣме мене ми дойде пакъ на умътъ: какво ли стана тати? Подиръ това азъ се не бавихъ повече. Макаръ да ми бѣше жално за майка ми, нъ азъ трѣбваше да се раздѣлихъ съ нея. Огледахъ добръ околността, целунахъ майка си и трѣгнѣхъ. Въ умътъ си крояхъ хиляди планове за да отмъстѣхъ нѣкога на немилостивитѣ убийци. Така замисленъ азъ се приближихъ вече до Стара-Планина. По едно врѣме чухъ задъ себѣ си голѣма глѣчка. Кога се обърнѣхъ мене ме смая ужасна картина: една верига отъ черкези заградили пѣтя на хората. Хората нѣмаше гдѣ да бѣгатъ. Всички бѣхъ се прѣснѣли изъ нивитѣ подъ с. Хасътъ. Плачове, викоуе, писъци и охкания се чувахъ чакъ до мене и се разнасяхъ до въ облацитѣ. А немилостивитѣ черкези като бѣсни тичатъ и убиватъ всѣки когото стигнѣтъ. Ахъ, тукъ загинахъ много мои роднини и другари! По надолу Казанлъкъ бѣше пламнѣлъ въ огънь. Черкезитѣ го бѣхъ подпалили. Азъ заплакахъ и трѣгнѣхъ по балкана.

III.

Зимно врѣме по Стара-Планина е пусто и страшно. Но лѣтъ, когато всичко е зелено и весело, драго е всѣкому да си почине и да си попѣе подъ сѣнчаститѣ ѣ горѣ. Сладкия гласъ на пойнитѣ птички и хладния горски вѣтрецъ, растушаватъ и най скръбний човѣкъ. Отъ начало азъ вървѣхъ замислено по една тѣсна пѣтека и не обрѣщахъ на нищо внимание. Но слѣдъ малко ми отлѣкнѣ. Бѣхъ още малъкъ, та силитѣ не ми позволявахъ да продължавамъ пѣтя си. Азъ седнѣхъ подъ сѣнката на единъ грамаденъ букъ и си почивахъ.